CÔNG ĐOÀN DỆT MAY VIỆT NAM
VĂN PHÒNG TƯ VẤN PHÁP LUẬT

BẢN TIN PHÁP LUẬT SỐ 21-2022

I. TÌNH HUỐNG PHÁP LUẬT

Quy định của pháp luật về giám định tỷ lệ thương tật hưởng chế độ tai nạn lao động.

Anh Q là công nhân vận hành lò hơi của Công ty cổ phần Dệt May B, có trụ sở tại Hà Nam, nhưng anh sinh sống tại Hà Nội. Tháng 9/2022, trong quá trình làm việc, do sơ suất, anh Q bị bỏng hai cánh tay và phải điều trị ở bệnh viện Bỏng Quốc gia, đến đầu tháng 11/2022 anh Q được xuất viện. Anh Q muốn giám định tỷ lệ thương tật làm cơ sở đề nghị chế độ bảo hiểm tai nạn lao động. Vậy anh Q có thể giám định ở tại bệnh viện Bỏng nơi anh điều trị không? Nếu không được thì anh Q phải giám định tại cơ quan nào?

Căn cứ pháp lý:

- Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014;

- Luật An toàn vệ sinh lao động năm 2015;

- Thông tư 52/2016/TT-BYT ngày 30/12/2016 của Bộ Y tế quy định về nhiệm vụ, quyền hạn, mối quan hệ công tác và hoạt động của Hội đồng giám định Y khoa các cấp (Thông tư 52/2016/TT-BYT);

- Thông tư 56/2017/TT-BYT ngày 29/12/2017 của Bộ Y tế quy định chi tiết thi hành Luật Bảo hiểm xã hội và Luật ATVSLĐ thuộc lĩnh vực y tế (Thông tư 56/2017/TT-BYT);

Xử lý tình huống:

Theo các quy định tại khoản 8, Điều 3 Luật An toàn vệ sinh lao động năm 2015 và Điều 43 Luật bảo hiểm xã hội năm 2014 thì trường hợp của anh Q là bị tai nạn lao động khi đang làm nhiệm vụ. Tuy nhiên, để được hưởng các chế độ tai nạn lao động thì anh A phải thuộc trường hợp suy giảm khả năng lao động từ 5% trở lên do bị tai nạn lao động.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 11 Thông tư 56/2017/TT-BYT, người lao động có trách nhiệm lập, hoàn chỉnh hồ sơ khám giám định và gửi đến Hội đồng Giám định y khoa đối với một trong các trường hợp đối tượng giám định được quy định tại điểm c khoản 1 Điều 47 của Luật An toàn, vệ sinh lao động (Người lao động bị tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp phải giám định hoặc giám định lại mức suy giảm khả năng lao động).

Theo quy định từ Điều 4 đến Điều 11 Thông tư 52/2016/TT-BYT về tổ chức và nhiệm vụ quyền hạn của Hội đồng giám định y khoa, có các cấp Hội đồng giám định y khoa gồm: cấp trung ương, cấp tỉnh, cấp bộ và Hội đồng giám định y khoa phúc

quyết lần cuối; trong đó tại Điều 9 quy định Hội đồng giám định y khoa cấp tỉnh có nhiệm vụ và quyền hạn khám giám định lần đầu và khám giám định lại theo quy định của pháp luật cho các đối tượng đang làm việc hoặc cư trú, sinh sống tại tỉnh, thành phố thuộc địa bàn.

Căn cứ theo các quy định trên, trường hợp anh Q muốn giám định tỷ lệ thương tật để làm căn cứ hưởng chế độ bảo hiểm tai nạn lao động, anh Q phải làm hồ sơ gửi Hội đồng giám định y khoa cấp tỉnh. Bệnh viện Bỏng Quốc gia mặc dù là cơ sở y tế điều trị cho anh Q khi anh bị tai nạn nhưng không phải là cơ quan có thẩm quyền giám định và kết luận tỷ lệ thương tật.

Anh Q làm việc tại Hà Nam và sinh sống tại Hà Nội, vì vậy anh có thể lựa chọn Hội đồng giám định y khoa tỉnh Hà Nam hoặc Hội đồng giám định y khoa thành phố Hà Nội để trình hồ sơ đề nghị giám định thương tật sau tai nạn.

NGUYỄN THỊ THANH HOÀN

II. TÌNH HUỐNG PHÁP LUẬT

Quy định pháp luật về đóng BHXH tự nguyện một lần cho những năm còn thiếu để hưởng lương hưu

Tháng 12 năm 2022, chị Nguyễn Thị H tròn 55 tuổi. Chị H làm việc trong điều kiện lao động bình thường và đã đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc 10 năm tại Công ty cổ phần Sợi X. Tháng 01/2023, chị H đang muốn đóng luôn một lần cho những năm còn thiếu là 10 năm (120 tháng) để hưởng lương hưu. Chị H hỏi theo quy định của pháp luật chị có được đóng như vậy không?

Căn cứ pháp lý:

- Bộ luật Lao động năm 2019

- Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014;

- Nghị định 134/2015/NĐ-CP ngày 29/12/2015 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của luật bảo hiểm xã hội về bảo hiểm xã hội tự nguyên.

Xử lý tình huống:

Khoản 2, Điều 169 Bộ luật Lao động năm 2019

"2. Tuổi nghỉ hưu của người lao động trong điều kiện lao động bình thường được điều chỉnh theo lộ trình cho đến khi đủ 62 tuổi đối với lao động nam vào năm 2028 và đủ 60 tuổi đối với lao động nữ vào năm 2035.

Kể từ năm 2021, tuổi nghỉ hưu của người lao động trong điều kiện lao động bình thường là đủ 60 tuổi 03 tháng đối với lao động nam và đủ 55 tuổi 04 tháng đối với lao động nữ; sau đó, cứ mỗi năm tăng thêm 03 tháng đối với lao động nam và 04 tháng đối với lao động nữ"

Khoản 6, Điều 85 Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014

"6. Việc xác định thời gian đóng bảo hiểm xã hội để tính hưởng lương hưu và trợ cấp tuất hằng tháng thì một năm phải tính đủ 12 tháng; trường hợp người lao động đủ điều kiện về tuổi hưởng lương hưu mà thời gian đóng bảo hiểm xã hội còn thiếu tối đa 06 tháng thì người lao động được đóng tiếp một lần cho số tháng còn thiếu với mức đóng hằng tháng bằng tổng mức đóng của người lao động và người sử dụng lao động theo mức tiền lương tháng đóng bảo hiểm xã hội trước khi nghỉ việc vào quỹ hưu trí và tử tuất"

Điểm d, khoản 2 Điều 87 Luật Bảo hiểm xã hội năm 2014 quy định người lao động tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện được chọn phương thức đóng

"đ) Một lần cho nhiều năm về sau với mức thấp hơn mức đóng hằng tháng hoặc một lần cho những năm còn thiếu với mức cao hơn mức đóng hằng tháng so với quy định tại Điều này"

Điểm e, khoản 1 Điều 9 Nghị định 134/2015/NĐ-CP

"Đóng một lần cho những năm còn thiếu đối với người tham gia bảo hiểm xã hội đã đủ điều kiện về tuổi để hưởng lương hưu theo quy định nhưng thời gian đóng bảo hiểm xã hội còn thiếu không quá 10 năm (120 tháng) thì được đóng cho đủ 20 năm để hưởng lương hưu"

Căn cứ vào quy định trên, năm 2023 độ tuổi nghỉ hưu của lao động nữ trong điều kiện lao động bình thường là 56 tuổi.

Như vậy, tháng 01/2023 chị H chưa đủ độ tuổi nghỉ hưu (chị H mới 55 tuổi 1 tháng) nên chưa đủ điều kiện để đóng một lần cho những năm còn thiếu đối với người tham gia BHXH đã đủ điều kiện về tuổi để hưởng lương hưu. Chị H cần chờ đủ tuổi về hưu năm 2023 là 56 tuổi, sau đó mới thực hiện đóng 1 lần cho những năm còn thiếu để đủ điều kiện hưởng lương hưu.

TRẦN THỊ NGỌC BÍCH

III. TÌNH HUỐNG PHÁP LUẬT

Quy định pháp luật về hợp đồng lao động

Cô B có ký một thỏa thuận bán hàng vào ca chiều từ 14h đến 19h cho cửa hàng bán sản phẩm may mặc từ ngày 01/7/2022, trong đó ghi thông tin chủ cửa hàng là bên quản lý và giám sát công việc, bên nhận việc là cô B và các công việc cô B phải làm, thời gian làm hàng ngày, mức tiền công được nhận tính theo tuần, các trường hợp bị trừ tiền nếu làm mất hàng, thưởng tiền nếu bán nhiều hàng. Cô B làm được 03 tháng thì bị ốm và có gọi điện đến cửa hàng xin phép nghỉ 05 ngày nhưng chủ cửa hàng nói cô xin nghỉ đột xuất và nhiều ngày như vậy không được. Khi cô B đến làm lại thì chủ cửa hàng nói đã thuê người khác. Cô B đề nghị thanh toán nốt tiền công làm việc tuần cuối cùng trước khi cô nghỉ ốm nhưng người chủ cửa hàng nói do cô B xin nghỉ đột xuất, cửa hàng phải thông qua dịch vụ giới thiệu việc làm tìm người thay nên tiền đó bị trừ vào khoản tiền công của cô B do gây thiệt hại cho cửa hàng. Cô B nói sẽ kiện cửa hàng để đòi tiền công nhưng chủ cửa hàng nói bản thỏa thuận công việc đó không

phải hợp đồng lao động nên B không có căn cứ để kiện được. Cô B hỏi việc người chủ cửa hàng nói như vậy có đúng không?

Căn cứ pháp lý:

- Bộ luật Lao động năm 2019.

Xử lý tình huống:

Điều 13 Bộ luật Lao động năm 2019 quy định về hợp đồng lao động như sau:

"1. Hợp đồng lao động là sự thỏa thuận giữa người lao động và người sử dụng lao động về việc làm có trả công, tiền lương, điều kiện lao động, quyền và nghĩa vụ của mỗi bên trong quan hệ lao động.

Trường hợp hai bên thỏa thuận bằng tên gọi khác nhưng có nội dung thể hiện về việc làm có trả công, tiền lương và sự quản lý, điều hành, giám sát của một bên thì được coi là hợp đồng lao động.

2. Trước khi nhận người lao động vào làm việc thì người sử dụng lao động phải giao kết hợp đồng lao động với người lao động."

Căn cứ vào quy định nêu trên, trong trường hợp này, mặc dù cô B và chủ cửa hàng ký bản Thỏa thuận công việc nhưng trong bản Thỏa thuận công việc có nội dung về việc làm có trả công, tiền lương, thời gian làm thì theo quy định của pháp luật đó là hợp đồng lao động. Do đó, cô B căn cứ văn bản thỏa thuận này để làm căn cứ kiện chủ cửa hàng đã không thực hiện đúng thỏa thuận trả tiền công ban đầu đã ký kết để bảo đảm quyền lợi cho mình.

NGUYỄN THỊ THU HƯƠNG